



№8 — 156 (21186)
21-ЯНВАРЬ
2025-ЖЫЛ
ШИЙШЕМБИ

Еркин Қарақалпақстан

Елдің бірлігі хәм абаданлығы ушын!

ГАЗЕТА 1924-ЖЫЛ НОЯБРЬДЕН ШЫҒА БАСЛАДЫ

ҚАРАҚАЛПАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖОҚАРҒЫ КЕҢЕСИ ХӘМ МИНИСТРЛЕР КЕҢЕСИНИҢ ГАЗЕТАСЫ

<http://erkinqaraqalpak.uz>
erkinkk@inbox.uz erkinkk@bk.ru

КӘМБАҒАЛЛЫҚТЫ ҚЫСҚАРТЫҰДА ЖАҢА КӨЗҚАРАСЛАР ТАНЫСТЫРЫЛДЫ

Президент Шавкат Мирзиёев халықтың бәнтлигин тәмийинлеу хәм жаңа көзқараслар тийкарында кәмбағаллықты қысқартыуға байланысly илажлар презентациясы менен танысты.



Быйыл 5 миллион 200 мың пуқараның бәнтлигин тәмийинлеу хәм 1,5 миллион халықты кәмбағаллықтан шығарыу мақсет етилген. Биринши рет 60 район хәм қала кәмбағаллықтан хәм жұмыссызлықтан жырақ аймаққа айлан-дырылады.

Махалле банкирлери менен бирге 1,5 миллион халық турақлы жұмысқа жайластырылып, 2 миллионнан асaм адам бизнеске кеңнен тартылады. Усы мақсетте быйыл киши бизнес жойбарларына жәми 120 триллион сум кредит ажыратылады.

Алдыңғы сырт ел тәжиррибеси тийкарында 32 бағдарда кәмбағаллықты қысқартыу бойынша жаңа көзқараслар жолға қойылады. Мысалы, 300 ауыр махалледе улыўма қуатлылығы 107 мегаватт болған қуяш электр станциялары иске қосылады. Оларға кәмбағал шаңарақлардың

ағзалары кооперация тийкарында жұмысқа алынады. 123 районда кәмбағал халық 20 мың гектар тоғай хәм нәллер жаратыу хәм дәрилик өсимликлер жетистириуе тартылады. Олар еккен хәр 100 терек ушын 375 мың сум субсидия төленди.

Туризм потенциалы бар орынларда мийман жайлары хәм асханалар, белгили бир почта бөлимлеринде электрон коммерциялық орайлар ашылып, кәмбағал шаңарақ ўәкиллери жұмысқа алынады.

Улыўма, усы жылы 6 мың 472 махалледе жаңа көзқараслар тийкарында жойбарлар әмелге асырылып, 210 мың халық кәмбағаллықтан шығарылады.

Шетки аймақлардағы, ауыр категориядағы ауылларға айрықша итибар қаратылады. Өзбекстан махаллелери ассоциациясы олардың мийнет етиуге қызығушылығын оятып, ийек артыу-

шылықты азайтыуға, кәмбағал шаңарақлардың мийнетин қоллап-қууатлауға, жууапкер болады.

Мәмлекетимиз басшысы 2025-жыл жұмыссызлық хәм кәмбағаллықты қысқартыуда шешиўши жыл болыўын және бир мәрте атап өтип, бул бағдарда илажларды тәртипли хәм мәнзилли әмелге асырыу бойынша көрсетпелер берди.

Кәмбағаллықты қысқартыу хәм бәнтлик министрлигине бул ўазыйпалардың орынланыўын қатаң қадағалауға алыу тапсырылды. Хәр бир жойбар, хәр бир илаж электрон платформаға киргизилип, жаратылған жұмыс орынлары салық базасында тексерилиўи белгиленди.

Жергиликли ҳәкимлик хызметкерлери хәм «махалле жетилиги» ушын оқуўлар шөлкемлестириў, жақсы тәжиррибелерди үгит-насиятлау әҳмийетли екенлиги айтылды.

О.А.



«Өзбекстан-2030» стратегиясын «Қоршаған орталықты қорғау хәм «жасыл» экономика жылында әмелге асырыуға байланысly мәмлекетлик бағдарлама жойбарында халықтың саламатлығын жақсылау, экологиялық турмыс тәрзини қәлиплестириў хәм инсан имканиятын жүзеге шығарыушын шараятларды жаратыу мәмлекетти раўажландырыўын тийкаргы бағдарларынан бири сыпатында белгиленген.

Мәмлекетлик бағдарламадан орын алған 5 тий-

МӘМЛЕКЕТЛИК БАҒДАРЛАМА ЖОЙБАРЫ — ДОДАЛАҰДА ХӘР БИР ИНСАНҒА ӨЗ ИМКАНИЯТЫН ЖҮЗЕГЕ ШЫҒАРЫҰЫ УШЫН МҮНӘСИП ШАРАЯТЛАР ЖАРАТЫЛАДЫ

қарғы бағдарда хәр бир инсанға өз имканиятын жүзеге шығарыу ушын мүнәсиб шараятлар жаратыу, социаллық тараўды раўажландырыуға қаратылған мақсетлер қамтып алынған.

Сенаттын Илим, билимлендириў хәм денсаўлықты сақлау мәселелери хәм Халықаралық қатнасықлар, сыртқы экономикалық байланыслар, сырт ел инвестициялары хәм туризм мәселелери комитетлериниң биргеликтеги мәжлисинде усы ҳаққында сөз болды.

Быйылғы жылы 6 жастағы балаларды мектепке таярлау системасы менен қамтыу дәрежесин 98 процентке жеткеріу, улыўма орта билимлендириў мәкемелери ушын 65 атамадағы жаңа сабақлықлар, шынығыў дәптерлери, оқытыўшы методикалық китапларын жаратыу хәм әмелиятқа енгизиў сыяқлы ўазыйпалар белгиленген. Улыўма орта билимлендириўди раўажландыриў ушын жеке меншик

секторды кеңнен тартыу мақсетинде мәмлекетлик емес улыўма орта билимлендириў мектеплериниң санын 600 ге жеткеріу нәзерде тутылған.

Сырт ел илимий шөлкем хәм университетлерге илимий стажировкаға жиберилген изертлеўшилердиң улыўма санында 35 жасқа шөкемги изертлеўшилердиң үлеси 80 процентке арттырылады.

Денсаўлықты сақлау тараўында 7,1 миллион 40 хәм оннан үлкен жастағы халық арасында ең көп ушырасатуғын жүрек-қан тамыр, қантлы диабет, өкпениң созылмалы обструктив кеселликери қәўип анықлау мақсетинде профилактикалық тексеріўлерди өткеріу хәм 3-18 жастағы 10 миллион балада онкогематологиялық кеселликерди ерте анықлау бойынша ғалабалық хәм селектив скринингтен өткеріу илажлары режелестирил-мекте.

Мәжлис даўамында «Өзбекстан-2030» стратегия-

сының «Қәўипсиз хәм тынышлықты сүйиўши мәмлекет» принципине тийкарланған сиясатты избе-из даўам еттириў бағдарында мәмлекеттиң тынышлықты сүйиўши, прагматикалық белсенди хәм избе-из сыртқы сиясатын әмелге асырыуға байланысly 10 мақсетти қамтып алған усыныслар да көрип шығылды.

Ратификацияланған халықаралық шәртнамалар бойынша миннетлемелердиң орынланыўы үстинен қадағалауды әмелге асырыу, жетекши халықаралық хәм регионаллық шөлкемлер менен перспективалы бирге ислесіу бағдарларын кеңейтиў хәм Өзбекстан Республикасының БМШтағы орны хәм абырайын арттырыуға қаратылған илажлар нәзерде тутылмақта.

Сенаторлар тәрпинен улыўма билимлендириў мектеплеринде билимлендириўдиң сапасын арттырыу, жоқары билимлендириў мәкемелери рейтингин жақсы-

лау, жас изертлеўшилердиң үлесин арттырыу, олардың илимий излениўлерин қоллап-қууатлау, сондай-ақ, Жаңа Өзбекстанның сыртқы сиясатын халық хәм мәмлекеттиң мәплеринен келип шыққан ҳалда избе-из әмелге асырыуға қаратылған усыныслар билдирилди.

Халықаралық бирге ислесіу, сырт ел инвестицияларын хәм туризмди жедел раўажландыриў сондай-ақ, халыққа сапалы медициналық жәрдем көрсетиў бойынша белгиленген ўазыйпаларды әмелге асырыуда жууапкер министрлик хәм уйымлардың бирге ислесіуи қушейтиў зарур екенлиги атап отылди.

Сенаторлар, экспертлер хәм қәнигелер тәрпинен мәмлекетлик бағдарлама жойбарына бир қатар пикир-усыныслар билдирди.

Норгул
АБДУРАИМОВА,
ӨзАның
хабаршысы.

БИР ГЕКТАР ЖЕРДЕН ОРТАША 5 МЫҢ ДОЛЛАР ДӘРАМАТ АЛЫНЫҰЫ КЕРЕК

Бул ҳәзирги ўақытта додалауға қойылған Өзбекстан Республикасы Президентиниң «Өзбекстан-2030» стратегиясын «Қоршаған орталықты қорғау хәм «жасыл» экономика жылында әмелге асырыуға байланысly мәмлекетлик бағдарлама жойбарында белгиленген илажлардан бири.

Бүгин бир гектар жерден буннан бир неше есе көп дәрамаат алып атырған қыйтақ жер, фермер хәм исибилерменлер де бар. Бирақ, олар жүдә аз. Мақсет — әне, усундай категориядағы дийқан хәм бағманларды, исибилерменлерди көбейтиў хәм

халқымыздың өз мийнетинен маңдрлығын арттырыу болып табылады.

Бизде көп жағдайларда әпиўайы халық хәм фермерлер де жерге егин егуи ямаса бағ жаратыуда дәстүрий усыллардан пайдаланыуға ямаса хәр жылы бирдей өним жетистириўе үйренген. Мәселен, картошка егетуғын дийқан хәр жылы сол жұмыс пенен шугылланады, чеснок ексе, кобирек пайда алыуды ойламайды. Ямаса үлкен қыйтақ жеринин бир шетинде ықшам ысысхана қурып, жылына миллион сумлаған дәрамаат ислеу мүмкин екенин есапламайды.

Фермерлеримиз де мәмлекетлик буйырпадан тысқары, артықша жерде жаңа

түрдеги овош-палыз өнимлерин жетистириў, жаңа өнимдарлы туқымнан пайдаланыу мүмкин. Бирақ, буган урынбайды.

Сонлықтан мәмлекетлик бағдарлама жойбарында жерден өнимли пайдаланады, кобирек дәрамаат алыу ушын сапалы жоқары хәм сырт елдерден алып келинген туқымларды егуи, интенсив технологияларды қолланып, егинлерди тәрбиялау, сонан ишинде, сууды үнемлейтуғын технологияларды кеңнен енгизиўди буннан былай да кеңейтиў белгиленбекте.

Сондай-ақ, жойбарда мийўе-овошқа қәнигелескен 51 районда мийўе-овошларды музлатыуды жолға қойыу бойынша жаңа жойбарлар-

ды әмелге асырыу хәм жылдың жуўмағы менен улыўма қууатлылығы 44 мың тонна болған жойбарларды турмысқа енгизиў ўазыйпасы қойылмақта. Бул да бийкарға емес, себеби бүгин дуньяда азық-ауқат қәўипсизлигин, халықты жыл даўамында сапалы мийўе-овош өнимлери менен тәмийинлеу, базарда баҳаның турақлылығына ерисиў әҳмийетли, мәселеге айла-нып бармақта. Қала берсе, бул арқалы фермер хәм исибилерменлердин дәрамаатларын бир неше есеге арттырыу имканиятты жаратылады.

Бул бағдарда соңғы жылларда елимизде алып барылып атырған жұмыслардың нәтижесинде қыста да ба-

зарларымыздан, халық дастурханынан мийўе-овош үзипген емес. Ҳәтте, цитрус мийўелерге шөкем өзимизде жетилистирилмекте.

Улыўма, мәмлекетлик бағдарлама жойбарында усыныс этилип атырған ауыл хожалығы бойынша әҳмийетли мақсеттер, илажлардың әмелге асырылыўи базарларда молшылық, елимиз дастурханы мол болыуы хәм бул мийнет пенен шугылланып атырған фермер хәм исибилерменлик субъектлери экономикалық турақлылығына, жаңа жұмыс орынларын жаратыуға хызмет етеди.

Шавкат ШАРИПОВ,
Олий Мәжлис Сенатының ағзасы.

О.А.

ӨЗБЕКСТАН-ҚЫТАЙ: САҰДА- ЭКОНОМИКАЛЫҚ БИРГЕ ИСЛЕСИҰДИ РАҰАЖЛАНДЫРИҰ ЖОЛЫНДА ГЕЗЕКТЕГИ ҚӘДЕМ

Пайтахтымызда ҚХРдың мәмлекетимиздеги елшиханасы менен биргеликте Өзбекстан-Қытай бизнес-форумы болып өтти.

Тийисли министрлик, уйымлардың басшылары, 400 ге шамалас бизнес ўәкиллери қатнасқан бул илаждың ашылыўында ҚХРдың Айрықша хәм толық ҳуқықты елшиси Юй Цзюнь бул форум бар байланысларды тереңдестириў, жаңа жойбарлар исле-леп шығуы, улыўма еки тәрәпкеме саўда-экономикалық бирге ислесіуди раўажландыриў жолында гезектеги қәдем болатуғынын атап өтти.

Атап отилгениндей, соңғы жыллары Қытай хәм Өзбекстан арасындағы бирге ислесіу көлеми избе-из кеңейип бармақта. Бүгинги күнде Шын мәмлекети республикамыздың ең ири саўда хәм инвестиция шериги есапланады.

2024-жылдың жуўмағында ҚХР мәмлекетимизге киргизген инвестиция муғалары 10 миллиард доллардан артты, товар алмасыу баҳасы болса 13,1 миллиард долларды қурады.

Хәзирги ўақытта Өзбекстанда Қытай капиталының қатнасыўында хызмет корсетип

атырған 3357 қархана аймақларда энергетика, жеңил санаат, инфраструктураны раўажландыриў, азық-ауқат өнимлерин исле-леп шығарыу, геологиялық-излеу сыяқлы әҳмийетли тараўларда жойбарлар әмелге асырмақта.

Бизнес-форум даўамында Өзбекстанда қолайлы бизнес жүргизиў, исибилерменлердин ҳуқықы хәм мәпин қорғау ушын жаратылған шараятлар ҳаққында мағлыұмат берилди. Мәмлекетимиздин инвестиция хәм санаат потенциалының әҳмийетли тәрәплерине тоқтап өтти. Инвестиция жойбарларын әмелге асырыу хәм иске қосылған объектлерден пайдаланыу процесинде исибилерменлерди хәр тәрәпкеме қоллап-қууатлауға таярлық билдирилди.

Әнжуман шеңберинде елимиздин инвестициялық хәм туризм потенциалына бағышланған презентациялар да көрсетилди. B2B хәм B2G түринде ушырасыўлар шөлкемлестирилди. Қатнасыўшылар жаңа исибилерменлик байланысларын орнатыу, перспективалы басламаларды додалау хәм өз-ара пайдалы шәртнамалар дүзиу имканиятына ийе болды.

О.А.

КӨРГИЗБЕЛИ СЕМИНАР

ҚАРАРДЫҢ МАЗМУН-ӘХМИЙЕТИ ҮЙРЕНИЛМЕКТЕ

Еллиққала районындағы «Ақшақол» АПЖ аймағындағы «Ақшақол-чи Реймберган» фермер хожалығында ауыл хожалығы мәселелерине бағышланған көргизбелли семинар болып өтти.

Илажға Өзбекстан Республикасы Өсимликлер карантини хәм қорғау агентлигинин директоры И.Эргашев, Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси Баслығының ауыл хәм суу хожалығы мәселелери бойынша орынбасары Ш.Тешаев, Қарақалпақстан Республикасы Өсимликлер карантини хәм қорғау агентлигинин баслығы Р.Шербаев, район ҳәкими В. Ниязимбетов хәм ауыл хожалығы шөлкемлери менен фермер хожалықларының басшылары қатнасты.

Онда күн тәртибиндеги Өзбекстан Республикасы Президентиниң 2024-жыл 30-декабрыдеги «Ауыл хожалығы майданларындағы қосымша имканиятлардан



пайдаланған ҳалда өним жетистириўди көбейтиўге байланысly илажлар ҳаққындағы қарардың мазмун-мәнисин хәм орынланыуы бойынша бир қатар ўазыйпалар атап отылди. Районда 2025-жылы атыз шетлериндеги майданларға, каналлар, суўғарыу хәм коллектор-дренаж тармақлары өтирапаларындағы майданларға мийўели нәллерин егуи белгиленди.

Семинарда ауыл хожалығына тийисли болған биоөнимлер көргизбеси қатнасыўшылар нәзерине усынылды.

Г.САПАРОВА,
арнаулы хабаршымыз.
СҰҰРЕТТЕ: семинардан көринис.

ӨЗБЕКСТАН-БАӘ: ЕКИ МӘМЛЕКЕТ АҰЫЛ ХОЖАЛЫҒЫНДА ЖАҢА ДӘҰИР

Мәмлекетимиз басшысының Бирлескен Араб Әмириятларына рәсми сапары шеңберінде АҰыл хожалығы министрлігі хәм БАӘнің абырайлы IFFCO Group компаниясы арасында қол қойылған бирге ислесиў Меморандумы да жаңа перспективалы жойбарлар ушын тийкар жаратты.

АҰыл хожалығы министрі Иброҳим Абдурахмоновтың қатнасуында болып өткен бул келисім еки мәмлекет арасында аҰыл хожалығы тарауында бирге ислесиўди күшейтүүге қаратылған болып, бир неше тийкары бағдарларды өз ишине алады. Атап айтқанда, жасалма өнімлерге қарсы гүрес хәм интеллектуаллық мүлкти қорғау, импорт көлемін арттыру, технологияларды тартыу хәм оқыу бағдарламаларын ислеп шығу, қосымша санаат жойбарларын әмелге асыру мәселелери бүгинги күн тәртібинен әҳмийетли орын ийелейди.

Меморандумға бола, IFFCO Group тәрәпинен Өзбекстанға стратегиялық азық-ауқат өнімлерин, соның ишинде, өсімлик майы хәм унды жылына 10 мың тоннаға шекем экспорт етүү рәжелестирілген. Сондай-ақ, IFFCO

Group өнімлерин қалбекилестириўге қарсы исенимли илажлар қориледи. Бул компания тәрәпинен Өзбекстанда азық-ауқат қәуипсизлиги орайы шөлкестириледи. Сондай-ақ, келисімлерге бола, келешекте томат пастасы, өсімлик майлары хәм басқа да азық-ауқат өнімлерин ислеп шығару бойынша жаңа жойбарлар әмелге асырылады.

Сапар дауамында министрдің қатнасуында халықаралық стандартларға сәйкес қатнас хәм узақ мүддетли бирге ислесиў ушын тийкар болатуғын бир қатар ушырасыулар болып өтті. Онда еки тәрәп арасындағы бирге ислесиўди және де кеңейтүү бойынша келисімлерге ерисилди.

Мухайе ТОШҚОРАЕВА,
ӨзАның хабаршысы.



Соңғы жыллары Жаңа Өзбекстанда халқымыз ушын жаңа имканиятлар есити ашылды. Қайсы бир тарауды алып қарасақ та, алға қарай рауажланыулардың болып атырғандығына гуә боласыз. Әсиресе, мәмлекетимиз экономикасының бекемленуинде, халқымыз дәстүрхананың молшылығын тәмийинлеуде аҰыл хожалығы тарауының орны өз алдына. Бүгин тарау Ұәкиллери мәмлекетимизде әмелге асырылып атырған реформаларға, дийқанларымыздың пидкерлик мийнетине болған мүнәсибет хәм исенимнин өзгерип баратырғаны жаратылып атырған мол қырманларда өз көринисин таппақта. Бунда Президентимиздин пәрман хәм қарарлары, Қарақалпақстанға болған айрықша итибары әҳмийетли болмақта.

— 2025-жылға мәмлекетимизде «Қоршаған орталықты қорғау хәм «жасыл» экономика жылы» деп атама бергенимиз, әлбетте, тосыннан емес. Хеш гумансыз бул жыл бойынша қабыл етилетуғын мәмлекетлик бағдарлама тарауды турақлы рауажландыру, азық-ауқат қәуипсизлигин тәмийинлеу, аҰыл хожалығында «жасыл» технологияларды қолдану, экологиялық таза өнімлер жетистириў бойынша жаңа имканиятлар ашала, — деген еди мәмлекетимиз басшысы аҰыл хожалығы хызметкерлерине жолдаған байрам қутлықлауында.

Ел-жұрт дәстүрхананың мол хәм абадан ететуғын оғада әҳмийетли тарауды аўыр жүгин өз ийинде көтерип киятырған Ұатандасарымыздың машақатлы хәм пидкерлик мийнеттери хәр қашан да жоқары турады. Бул алып барылып атырған өзгерислер менен аграр тараудың барлық тармақларында өсиў динамикасы көзге тасланбақта.

Биз жақында Қарақалпақстан Республикасы АҰыл хожалығы министринин биринши орынбасары Акбар Қозийев пенен ушырасып, тараудағы өткен жылдағы алып барылған жұмыстар, сондай-ақ, аҰыл хожалығы өнімлерин жетистириўде қолға киргизилген нәтижелер хәм жаңа жылдағы режелдер ҳаққында сәўбетлескен едик.

— Акбар Сапарбаевич, биз билемиз, аҰыл хожалығы — бул экономикамыздың «драйвер» тарауларының бири десе сек те болады. Тарауда қаншалли нәтижелерге ерисилген болса, халқымыздың турмысы да абат болады. Бүгин республикамызда бул тараудың тутқан орны ҳаққында азы-кем тоқтап өтсеңиз...

— Әлбетте, барлық салалар қатарында аҰыл хожалығы тарауы да өзиниң машақатлы хәм пидайы мийнети менен басқа тараулардан ажыралып турады. Хақықатында да, бүгин тезлик пенен рауажланып баратырған жаналаныулар дәуири де бул бағдарда және де анық хәм пукта ойланылған режелер гөзлеген ҳалда ақыл-билим менен жанаша нәтижелер тийкарында жұмыс жүргизүүди талап етпекте. Тарауды рауажландыру бойынша Президентимиздин пәрман хәм қарарлары, Қарақалпақстанға деген итибар хәм ғамқорлығы айрықша орын тутады. Бундай итибар

нәтижесинде дийқан хәм фермерлеримиз машақатлы мийнетлеринин нәтижесинде аҰыл хожалығы егинлеринен мол зурәт жетистирип келмекте. Өткен жылдың өзінде 323 мың тонна дән, 268 мың тонна пахта шийки затын, 451 мың тонна овош-палыз, 101 мың тонна картошка, 94 мың тонна мийе, 14,9 мың тонна жүзим, 126,4 мың тонна тош, 459 мың тонна сүт өнімлері, 410 млн дана майке, 96 мың дана қарақол тері, 12,5 мың тонна балық жетистириўге ерисилди.

— Әлбетте, соны да айтып өтүүимиз керек, аҰыл хожалығында жаңа технология хәм инновацияларды енгизүү, мийнет өнімдарлығын арттыру, сууды үнемлеуши жаңа суғаруы система-сының енгизилүүи де тосыннан емес. Бул бағдардағы жұмыстарға да тоқтап өтсек...

— Бүгинги күнде республикамызда аҰыл хожалығы егинлеринен мол өнім топлау ушын, суудан ақылға мууапық пайдаланыуға тий-

кары итибар қаратылмақта. Президентимиздин республикамызға болған сапарларында бир қатар берилген тапсырмалардың орынланы-

мысқа енгизилип, буның нәтижесинде аҰыл хожалығы өнімлерин жетистириў, сондай-ақ, пуқаралардың бәнтлигин тәмийинлеуде сезилерли нәтижелер қолға киргизилмекте. Бул бағдардағы алып барылған шөлкестиреушилик жұмыстар қай дәрежеде болды?

— Өзбекстан Республикасы Президентинин 2024-жыл 5-апрельдеги «Жасларға жер ажыратуу арқалы олардың дәраматларын арттыру хәм бәнтлигин тәмийинлеу, сондай-ақ, жаңа жер майданларын өлестиреу исилажлары ҳаққында»ғы қарары тийкарында 2024-жылы 7 мың 156 контурда 20 мың гектар майдан пайдаланыуға киргизилүүи белгиленген еди. Бул жұмыстар-



уын тәмийинлеу бойынша жұмыстар алып барылмақта.

Суу ресурстарынан пайдаланыуға 4150 гектар (соннан пахтада 3474 гектар) тамшылатып, 1900 гектар (соннан гөлледе 1900 гектар) жауынлатып, 700 гектар дискрет хәм 9900 гектар ийилиу-шең трубалар хәм плёнка бастырып суғаруы технологияларын енгизилүүине ерисилди. Бүгинги күнге шекем 3474 гектар (соннан пахтада 3394 гектар) тамшылатып, 2898 гектар (соннан гөлледе 2898 гектар) жауынлатып, 502 гектар дискрет хәм 10355 гектар ийилиушен қубырлар хәм плёнка төселген суғаруы технологиясы енгизилди.

Сондай-ақ, 50 мың гектарда лазерли жер тегислеу рәжелестирилип, әмелде 54,2 мың гектар (яғный, 108 процент) майдан лазерли тегисленди. Әлбетте, бундай жаңа технология келешекте унамлы нәтижелер берери анық.

— Жасырарлығы жоқ, соңғы жыллары аҰыл хожалығы тарауында көплеген реформалар тур-

мысқа енгизилип, буның нәтижесинде аҰыл хожалығы өнімлерин жетистириў, сондай-ақ, пуқаралардың бәнтлигин тәмийинлеуде сезилерли нәтижелер қолға киргизилмекте. Бул бағдардағы алып барылған шөлкестиреушилик жұмыстар қай дәрежеде болды?

— Өзбекстан Республикасы Президентинин 2024-жыл 5-апрельдеги «Жасларға жер ажыратуу арқалы олардың дәраматларын арттыру хәм бәнтлигин тәмийинлеу, сондай-ақ, жаңа жер майданларын өлестиреу исилажлары ҳаққында»ғы қарары тийкарында 2024-жылы 7 мың 156 контурда 20 мың гектар майдан пайдаланыуға киргизилүүи белгиленген еди. Бул жұмыстар-

уын тәмийинлеу бойынша жұмыстар алып барылмақта.

Суу ресурстарынан пайдаланыуға 4150 гектар (соннан пахтада 3474 гектар) тамшылатып, 1900 гектар (соннан гөлледе 1900 гектар) жауынлатып, 700 гектар дискрет хәм 9900 гектар ийилиу-шең трубалар хәм плёнка бастырып суғаруы технологияларын енгизилүүине ерисилди. Бүгинги күнге шекем 3474 гектар (соннан пахтада 3394 гектар) тамшылатып, 2898 гектар (соннан гөлледе 2898 гектар) жауынлатып, 502 гектар дискрет хәм 10355 гектар ийилиушен қубырлар хәм плёнка төселген суғаруы технологиясы енгизилди.

Сондай-ақ, 50 мың гектарда лазерли жер тегислеу рәжелестирилип, әмелде 54,2 мың гектар (яғный, 108 процент) майдан лазерли тегисленди. Әлбетте, бундай жаңа технология келешекте унамлы нәтижелер берери анық.

— Жасырарлығы жоқ, соңғы жыллары аҰыл хожалығы тарауында көплеген реформалар тур-

ды әмелге асыру бойынша бюджет қаржылары есабынан 80 млрд. 820 млн. сум, соның менен бирге, интакер өз қаржылары есабынан 92 млрд. 901 млн. сум есабынан 635 км ишки суғаруы тармақларын онлау хәм коллектор тармақларын 18 км жұмыстарын алып барыуға 7 дана, насос агрегатларын қуруы 5 дана, электр тармақларын тартыу 18 км, трансформаторлар орнатыу 3 дана, соның нәтижесинде 18 мың 900 гектар жер майданларына агроэкономикалық жұмыстардың алып барылуы рәжелестирілген.

Бүгинги күнде режеде белгиленген 20 мың гектар жер майданының март-октябрь айларында белгиленген график тийкарында 20 мың 50 гектар жер майданлары пайдаланыуға киргизилди хәм аҰыл хожалығы егинлері егилди. Олардан 668 гектарға пахта, 602 гектарға бийдай, 312 гектар мийе-овош, палыз егинлері 101 гектар, майлы егинлері 100, собықлы егинлері 934, картошка 12, азықлык егинлері 2 мың 118, мәкке 69, салы

тябрь айларындағы И301 гектар пияз хәм 3670 гектарға чеснок егинлері егилди. Сондай-ақ, 2025-жыл өними ушын барлық категориядағы хожалықтарда ноябрь-декабрь айларында 7035 гектар тоқсанбасты ұсылында овош егинлері егилди.

«Қарақалпақстан Республикасын комплексли социаллық-экономикалық рауажландыру хәм халықтың бәнтлигин тәмийинлеудин қосымша илажлары ҳаққындағы Президент қарарын қабыл етилюи менен Қарақалпақстан аҰыл хожалығын рауажландыру, ушырасқан барлық машалаларға шешим табыуға бир қатар жеңилликлер берилди.

Халықтың азық-ауқат өнімлерине болған талабын қанаатландыру хәм экспорт көлемін арттыру мақсетинде мийе-овош жетистириу көлеми жылдан-жылға кеңейтилмекте. Егин түрлері заман талабынан келип шығып өзгертилип, нәтижеде өнімдарлық та, дәрамат та артпақта.

Экспорт көлемін арттыруда 54,5 мың тонналық

ІСВА МЕНЕН БИРГЕ ИСЛЕСИҰ МЕМОРАНДУМЫНА ҚОЛ ҚОЙЫЛДЫ



1 мың 485 гектар, дәрилик өсімликлер 38 хәм басқа да егинлер 329 гектар жер майданларына егилүүине ерисилди.

Бүгинги күнде фермер хожалықлары хәм халық қытай жерлеринде 7764 гектар бағ хәм 4154 гектар жүзимзарлықлар бар болып, мүсмин басынан фермер хожалықлары тәрәпинен 848 гектар бағ хәм 300 гектар жүзим атызлары пайда етилди.

Быйылғы жылдың өними ушын барлық категориядағы хожалықтар тәрәпинен 28,6 мың гектар овош, 15,2 мың гектар палыз, 9,4 мың гектарға картошка егилүүи тәмийинленди. 2025-жыл өними ушын барлық категориядағы хожалықтарда 14 мың 971 гектар майданға 2024-жылдың август-сен-



28,6 млн. долларлық мийе-овош өнімлері экспорт етилди.

Жақында «АҰыл хожалығы майданларындағы

мер хәм басқа да аҰыл хожалығы қарханаларына лизинг шөртлери тийкарында жеткерип берилди. Соның нәтижесинде аҰыл хожалығы техникасы хәм агрегаттары турақлы түрде жаңаланып барылып, материаллық-техникалық базасының тәмийинленуі дәрежеси 92 процентке жеткерилгенлигин атап өтким келеди.

— Жасырарлығы жоқ, соңғы жыллары Президентимиздин тикелей басламасы менен барлық тараулар сыяқлы аҰыл хожалығы тарауына турмысқа енгизилип атырған базар механизмдери, атап айтқанда, агрокластер системасының енгизилүүи өзиниң унамлы нәтижесин берип атырғаны сыр емес. Кластерлер тәрәпинен әмелге асырылатуғын инвестициялық жойбарлар ҳаққында айттып берсеңиз?

— Әлбетте, Президентимиз шийки затты сатып алып емес, оны таяр өнімге айландырып материаллық мәп көриу зәрурлиги ҳаққында көп мәрте айттып, буган ерисүүдин жолларына да айрықша итибар қаратып келмекте.

Республикамыздың 14 районында 12 пахта-тоқымашылық кластери искерлик жүритпекте. Пахта-тоқымашылық кластерлерге жәми 86 мың 300 гектар жер майданы ажыратылған болып, соннан кластерлердин өз есабынан жетистирилетуғын майдан 9 мың 641 гектарды қурайды. Усы жылы пахта кластерлери тәрәпинен 268 тонна пахта шийки затын жетистириу рәжелестирген.

Кластерлер тәрәпинен 2025-жылы бахасы 346 млрд. 657 млн. сумлық 16 жаңа жойбар, жаратылатуғын жұмыс орны 3 мың 751 қурайды. Бунда пахта тазалау заводын шөлкестиреу бойынша бахасы 47 млрд. 200 млн. сумлық 1 жойбар (қуаттылығы 10 мың тонна) жаратылатуғын жұмыс орны 500, жип ислеп шығаруы шөлкестиреу бойынша бахасы 151 млрд. 800 млн. сумлық 4 жойбар, (қуаттылығы 14,1 мың тонна) жаратылатуғын жұмыс орны 740, гезлеме ислеп шығаруы фабрикасын шөлкестиреу бойынша бахасы 27 млрд 500 млн сумлық 1 жойбар, (қуаттылығы 4,5 мың тонна) жаратылатуғын жұмыс орны 300, таяр өнім (текстиль хәм трико-

таж) ислеп шығаруы шөлкестиреу бойынша бахасы 70 млрд 950 млн сумлық 3 жойбар (8 мың тонна) жаратылатуғын жұмыс орны 1070, ал, басқа да бағдарларда бахасы 49 млрд 207 млн сумлық 7 жойбарда 465 жұмыс орнын жаратылуы рәжелестирілген.

АҰыл хожалығы тарауын түпкиликли реформалау бойынша әмелге асырылып атырған жұмыстар хәм олардың нәтижелери ҳаққында көп айтүү мүмкин.

Президентимиз 2024-жылы 23-декабрь күни Қарақалпақстан Республикасында қосымша имканиятларды иске қосу, инвестицияны көбейтүү хәм халық бәнтлигин арттыру бойынша 2025-жылдағы тийкары ұазыпаларға бағышланған мажилисте аҰыл хожалығында нәтижелеликти арттыруу зәрурлигин айттып өткен еди. Булар да Қарақалпақстандағы имканиятлардың бири болып, оларды нәтижелели әмелге асыру бойынша ұазыпалар белгиленди.

Халқымыз парауанлығына ерисүү ушын тийкары итибарымыз болған жерге мүнәсибеттин өзгериш, халқымыздың ана-жеримизге меҳир берүүи хәм оған жу-уәккершиликтин артыуы бекем тийкар жаратпақта.

Хақықатында да, бүгинги күнде фермер дийқанларымыз тек ғана өнім жетистиру менен шекленип қалмастан, бир қанша пуқаралардың да бәнтлигин тәмийинлеп, елимиз рауажланыуына өз үлесин қосып келмекте. Буннан тысқары, қала турғынлары қытай жерлеринен үнемли пайдаланып, шаңарағына дәрамат киритпекте.

Құлласы, 2025-жылы аҰыл хожалығы тарауында әмелге асырылатуғын жаңа ұазыпалар хәм жаңа имканиятлар да анық. Тарау пидайылары мәмлекетимиз экономикасының рауажландыруда халқымыздың турмыс дәрежесин арттыруда, елимизди хәр тәрәпке абадан етүүде быйылғы жылы да аянбай хызмет етиүүине исе-немен.

Сәўбетлескен:
Гулайым
САПАРОВА,
арнаулы
хабаршымыз.

кеннен тартыу, әҳмийетли тарауларда бирге ислесиўди өз ишине алады. Меморандум бес жылға мөлшерленген хәм автомат түрде үш жыл дауамында кейинги мүддетлерге созылады.

Сөйлесиўлер шеңберинде Өзбекстанда ІСВА Ұәкилханасын ашыу бойынша илажларды тезлестирүү бойынша да келисімге ерисилди.

ӨзА.

ЖОҚАРЫ БИЛИМЛЕНДИРИҮ

СТУДЕНТ-ЖАСЛАР УШЫН ЖАҢА ИМКАНИЯТЛАР



Өткен 2024-жылда елимизде Хұрметли Президентимиздин басшылығында көптеген реформалар әмелге асырылды. Соның ишінде билимлендириу тарауында да сезилерли дәрежеде өзгерислер жүз берди. Бир ғана Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети мысалында алып қарасақ, 2024-жыл университет ушын табысларға хам жетискенликлерге толы жыл болды. Бул жетискенликлер туткил жәмәәтимиз ағзаларының пидайы мийнети хам биргеликтеги умтылысларының нәтижеси болып табылады. Өткен 2024-жылы университетимизде илим, билимлендириу хам тәлим-тәрбия тарауларында сезилерли дәрежеде жетискенликлерге еристик.

Атап айтканда, университетимиз студент-жаслары арасынан 2024-2025-оқу жылында Өзбекстан Республикасы Президенті хам атақлы мәмлекетлик стипендиялары хам түрли арнаулы стипендиялар таңдауларында 35 студентимиз, сондай-ақ, 1 студентимиз Зульфия атындағы мәмлекетлик сыйлығы, 1 студентимиз «Мард үлөң», 1 студентимиз «Келажак бундөкори» сыйлығы менен сыйлықланған болса, 2024-жыл дауамында Азия, Өзбекстан көлеминдеги спорт жарысларында 32 алтын, 19 гүмис, 8 қола медальдарын қолға киргизди.

Соны да айрықша атап

өтиу орынлы, 2025 QS Asia University Rankings ушын жәрияланған рейтингте Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети топ 1000лықтағы Азияның ең күшли университетлері қатарынан орын алып, онда ТОП 1000лық рейтингинде (633) орынды ийеледи.

Буннан тысқары, университетимизде Илимий потенциал көрсеткишин асыруу мақсетинде бир ғана 2024-жылда жәми 3 илимий дәрежелер беріуши Илимий кеңеслер дүзиліп, бүгинги күнде олардың саны 11ге жетти. Усы илимий кеңеслерде 2024-жылдың өзінде жәми 75, соннан 8 илим докторлығы (DSc) хам 67



философия илимлері докторлығы (PhD) диссертациялары қорғалды. Бул да өз гезегинде хұрметли, Президентимиздин билимлендириу тарауына қаратып атырған итибары жас әуладқа сапалы билим хам тәрбия беріу, интеллектуаллық потенциалға ийе кадрларды таярлау бағдарында алып барып атырған реформаларының

айқын нәтижеси болып табылады. Мәмлекетимиз басшысының басламасы менен билимлендириу системасын модернизациялау, оның барлық басқышларын заманағой талаптар тийкарында жетилистириу хам халықаралық стандартларға мууапықластыруу бойынша кең көлемли жұмыслар әмелге асы-

рылмақта. Соның ишінде, жана жоқары билимлендириу мәкемелерин қуруу, заманағой оқу-лаборатория базаларын жаратыу, студенттер турак жайларын қуруу сыяқлы жұмыслар жедел дауам етпекте.

Усындай басламалардың дауамы сыпатында 2025-жылдың басланыуы менен университетимиз

дин студентлери ушын және бир қолайлылық жаратылды. Яғный, жана заманағой типтеги 400 орынна мөлшерленген жатақхана пайдаланыуға тапсырылды.

Жатақхана өзиниң заманағой дизайны, кең хам жақты ханалары, барлық зәрур шараятлары менен ажыралып турады. Онда студентлер ушын оқуу,

компьютер ханалары, дем алыу орынлары, китапханада бар. Буннан тысқары, хәр бир қабатта санитариялық-гигиеналық талаптарға жууап беретугын монша хам асхана болып, олар студентлердин күнделikli талаптарын толық қанаатландырады.

Бул жана жатақхана тек ғана студенттер ушын жасау шараятын жақсылау емес, ал, олардың социаллық белсендилегин арттыруу, билим алыу ушын қолайлы орталық жаратыу хам бос уақытларын мазмунлы өткеріу ушын да кең имканиятларды бере-ди. Сондай-ақ, бул жатақханада шөлкемлестирілген заманағой рухыйлық ханалары студентлердин өзара пикирлесіу хам биргеликте жойбарлар ислеп шығуу имканиятларын кеңейтеди.

Сондай-ақ, 2025-жылы студенттерди турак жайы менен тәйийинлеу мақсетинде Қарақалпақ мәмлекетлик университетинде мәмлекетлик жеке меншик шериклик тийкарында және 400 орынға мөлшерленген студенттер турак жайы имараты пайдаланыуға тапсырылады. Бул өз гезегинде студент-

лерди жатақхана менен қамтып алыу дәрежесин 50 процентке шекем арттырады.

Әлбетте, бул жаналаныулар Хұрметли Президентимиз алып барып атырған әдилана сиясаты, сондай-ақ, студент-жасларға болған ғамқорлығы, билимлендириу тарауын рауажландыруға қаратылып атырған үлкен итибарының нәтижеси болып есапланады.

Елимизде алып барылып атырған билимлендириу тарауындағы өзгерислер заман талаптарына жууап беріп, жас әуладтың барқамал, билимли хам жоқары мәнауйатлы болып жетилисиуіне хызмет етпекте. Хұрметли Президентимиздин атап өткеніндей, жаслар - келешегимиздин тийкары. Сонлықтан, билимлендириуге көрсетилип атырған итибар келешекте елимиздин рауажланыуы ушын бекем тийкар болып хызмет ететугынына гуман жоқ.

Ахмед РЕЙМОВ, Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети ректоры, академик.

«Өзбекстан-2030» стратегиясын «Қоршаған орталықты қорғау хам жасыл экономика жылында әмелге асыруу бойынша мәмлекетлик бағдарлама жойбарында мәмлекетлик хызмет тарауын және де жетилистириуге итибар қаратылған.

Президент жанындағы Мәмлекетлик хызметти рауажландыру агентлиги Психологиялық бақалау хам социаллық изертлеулер методологиясы басқармасының бас инспекторы Сарвар Саидов усы бағдарда әмелге асырылған жұмыслар ҳаққында төмендегилерди айтып берди...

— Заманағой социаллық-экономикалық хам технологиялық өзгерислер мәмлекетлик хызметкерлердин таарлығы хам рауажланыуында жана процесслерди энгизіуді талап етпекте. Санлы технологиялардың энгизілиуі хам мәмлекетлик басқарма тарауындағы жана шақырықлар шараятында басқаруу компетенциясын қәлиплестириу мәмлекетлик уйымлардың жұмыс нәтижелилигин арттырудың әҳмийетли факторына айланды.

Атап айтканда, үлкен мағлыұматлар (big data) хам автоматластырылған таллау системалары сыяқлы инновациялық технологияларды энгизіу кадрлардың ресурстарын ғалаба ен жайдыруу ушын жана имканиятларды жаратпақта.

Өзбекстан Республикасы заманағой хам нәтижелели

мәмлекетлик басқаруу системасын жаратыуға умтылып, халықаралық тәжірибени жедел энгизбекте хам мәмлекетлик хызметкерлердин компетенциясын рауажландырудың өзине сай модельлери ислеп шығылмақта.

Бул процессте кадрлардың таарлығын арттыруу сапасы, компетенцияға тийкарланған процессти энгизіу хам жана басқаруу хам кәсиплик көнликпелерди рауажландыруға қаратылған реформалар орайлық орынды ийелейди. Усы мақсетте Өзбекстан Республикасы Президенті жанындағы Мәмлекетлик хызметти рауажландыру агентлиги министрликлер, уйымлар хам аймақлық басқарма уйымлары менен биргеликте, халықаралық экспертлерди тартқан ҳалда мәмлекетлик пуқаралық хызметкериниң компетенция моделин ислеп шықпақта.

Оның ушын Өзбекстан Республикасы Президентиниң 40 тан аслам баянат хам көрсетпелери, Өзбекстан Республикасының стратегиялық рауажланыуына байланыслы нормативлик-хуқықый ҳужжетлер талланды. Сондай-ақ, компетенцияларды ислеп шығуу тарауында тәжірибеге ийе болған 14 сырт ел хам 5 халықаралық шөлкемнің тәжірибеси үйренилди.

Усы компетенция моделин ислеп шығууда анкеталастыруу методикасы қолланылды. Жоқары хам орта бууын басшылары, министрдин орынбасарлары, департаментлер, басқармалар хам бөлимлердин



басшылары арасында 350ден аслам басшылардан анкета алынды. Сондай-ақ, ұлаятлар хәкимлериниң орынбасарлары хам 50ден аслам район (қала) хәкімлері менен сәубетлесіу өткерилди.

Таллау нәтижелери тийкарында мәмлекетлик пуқаралық хызметкерлердин нәтижелі жұмысын тәйийинлеу ушын зәрур болған 10 әҳмийетли компетенциядан ибарат модель ислеп шығылды.

Олар төмендегилерден ибарат: лидерлик — жәмәәти рууұландыруу, бағдарлау хам қоллап-қууатлау қәбилети улууға мақсетлерге ерисиу ушын бирге ислесиу; нәтижеге бағдарлағаны — мақсетке ерисиу жолында анық нәтижені түсинуу, оған умтылған ҳалда табысқа ерисиу ушын қыйыншылықларды жеңип өтиу қәбилети; страте-

КОМПЕТЕНЦИЯНЫ РАҰАЖЛАНДЫРУҮ МОДЕЛИ ЖЕТИЛИСТИРИП БАРЫЛАДЫ

гиялық пикирлеу — жағдайды бақалау, нәзік тәрептерди сезіу, мағлыұматларды таллау, стандарт болмаған шешимлерди табыу хам жуумақ шығаруу қәбилети; мақсетлерди белгилеу — анық мақсетлерди белгилеу хам түсинуу, оларға ерисиу ушын анық режелерди ислеп шығуу қәбилети; машқалаларды шешіу — қыйыншылықларға нәтижелі шешим табыу, анық емес шараятларда да мақсетлерге ерисиу қәбилети; өзгерислерди басқаруу — жана шараятлар, технологиялар, процесслер ямаса структураларға бейімлесіу қәбилети, қарарлар қабыл етиу — мақсетлер, шеклеулер, қәуип-қәтерлер хам қарамақарсы көзқарасларды есапқа алған ҳалда өз уақтында дурыс қарар қабыл етиу қәбилети; өзін-өзі рауажландыруу — билим, көнликпе, жеке пазыйлетлер хам дүньяқарасты белсене хам мақсетли түрде рауажландыруу қәбилети; интакерлик — жууапкершиликти өзине алыу, идеяларды усыныс етиу хам мақсетлерге ерисиу ушын әмелі қәдемлерди таслау қәбилети; қатандық — исеним менен хам қатандық пенен хәрекет етиу, болыуы

мүмкин болған машқалалар хам қәуипти алдыннан көре билиу қәбилети.

Министрлер Кабинетиниң 2024-жыл 4-октябрьдеги қарары менен Басшы кадрларды бақалау орайы шөлкемлестириледи. Оның тийкарғы мақсесі заманағой технологиялар тийкарында басшы кадрлардың жұмысы, билими хам көнликпелерин бақалау, нәтижелерди таллау хам басқаруу имканиятларын жаратыу болып есапланады.

«Мәмлекетлик пуқаралық хызмет ҳаққында»ғы ызымның 120-статьясына бола, мәмлекетлик хызметкерлер өзиниң кәсиплик компетенциясын тураклы арттырууы шәрт. Бул бағдарда 2021-жылдан 2024-жылға шекем 415тен аслам оқуу курсы хам тренинглер шөлкемлестирилди, оларда 166 мыңнан аслам мәмлекетлик хызметкер қатнасты.

2024-жыл дауамында Миллий кадрлардың резервине киргизилген 1 мың 166 талабан, Перспективалы кадрлардың резервине киргизилген 494 талабан, министрлик хам уйымлардың орайлық аппаратларында ислеп атырған 807

структура басшылары, орта хам төменги бууының 1 мың 644 басшысы, кадрлар менен ислесиу ушын жууапкер болған 363 структура басшылары, Халық қабыллауханалары системасында ислейтуғын 464 басшы, район хам қала хәкімликлеринде жұмыс ислеп атырған 1 мың 343 қәниге, аймақлық хәкімшилик секторларры бойынша жақында тайынланған 52 басшы хам халықаралық рейтинг хам индекслер бойынша жууапкер, 51 министрлик хам уйым хызметкері компетенциялық қатнасқа тийкарланған маманлығын арттыруу курсларында оқыды.

Сондай-ақ, арнаулы таярлау бағдарламалары, соның ишінде, «Хаял-қызлар басшылар мектеби», «Хәкімлерди таярлау мектеби», «Махәлле жетилиги» бағдарламалары да әмелге асырылмақта. Бул бағдарламалар мәмлекетлик хызметкерлердин профессионализми хам компетенциясын арттыруға қаратылған.

Өзбекстанда халықаралық бирге ислесиу тийкарында мәмлекетлик пуқаралық хызметиниң сапасын арттыруға қаратылған жойбарлар халықаралық шөлкемлер менен биргеликте әмелге асырылмақта. БМШ Рауажланыу бағдарламасының «Мәмлекетлик хызметлерди жетилистириу хам Өзбекстанның ауыллық аймақларында басқаруу дәрежесин арттыруу» жойбары; GIZдин «Сәйкес мәмлекетлик басқармасы» жойбары, USAIDтың «Өзбекстанда жер-

гиликли мәмлекетлик басқарууы рауажландыруу» жойбары усылардың қатарына кире-ди.

Буннан тысқары, халықаралық бағдарламалар шеңберинде Германия, Қытай, Түркия, Корея сыяқлы мәмлекетлерде тураклы түрде сырт ел стажировкалары шөлкемлестирилмекте.

Мәмлекетлик пуқаралық хызметкерлердин басқаруу компетенцияларын қәлиплестириу процесине заманағой мәлимлеме технологиялары жедел энгизилмекте. Атап айтканда, мәмлекетлик пуқаралық хызметкерлер ушын аралықтан маманлық арттыруу курслары ислеп шығылып, энгизилди.

Жууымақлап айтканда, Өзбекстанда мәмлекетлик хызметкерлердин компетенциясын рауажландырууының нәтижелі моделин энгизіу мәмлекетлик басқаруу системасында реформаларды және де жетилистириуге тийкар жаратады. Әне, усы бағдарда быйылғы жылы да әҳмийетли жұмыслар әмелге асырылады. Мәмлекетлик бағдарлама жойбарында республикалық хам жергиликли атқаруу хәкімиятының уйымлары, мәмлекетлик үлеси бар коммерциялық банклер хам хожалық бирлеспелериниң басшылық лауазымлары ушын компетенция моделин хам профессионал компетенцияларын бақалау системасын энгизіу нәзерде тутылған.

Норгул АБДУРАИМОВА, ОЗА.

Пайтахтымыздағы 19-санлы мектептің бірінші класында оқып атырған Нигора хәр күні оқыудан қайтар екен, мектептегі спорт гимнастикасы бойынша шөлкемlestирилген дөгеректегі шынығыуларға хәүес пенен қарап турар еди. Оны сезген тренер қыздың қасына келип, қызығыушылығын сорады хәм көринисине қарап спорт гимнастикасына емес, көркем гимнастикаға қатнасыуы кереклигин мәсләхәт етеди. Соң оны «Оқыушылар сарайы»нда көркем гимнастика бойынша жақында ашылған дөгерекке алып барады. Узақтан көз тигип қарап киятырған тренер Янер Юлия Григорьевна алып барып турған устазына қарай «бул қыз ким?» деп сорайды. Соң оның бойы, қол-аяғының узын, қаддиниң тик екенлигин көрип, егер бул спорттағы қыйыншылықтарға көнсе, аўқатлануы режимине әмел етсе дөгерекке қабыл ететугынығын айтады. Тренер менен сөйлесип турып, айнадан лента, топларды ойнатып, шынығыулар ислеп атырған қызларды көрген Нигораның көркем гимнастикаға деген қызығыушылығы және де артты. Ол барлық қыйыншылықтарға көнетугынын айтты. Солай етип, Нигораның көркем гимнастикадағы дәслепки қадәми басланады...

Жети жастан баслап, жигирма жасқа шөкемги аралықта тынымсыз шынығыулар нәтижесинде тәжірийбели тренердин қол астында ол көплеген нәтижелерди қолға киргизеди. Лекин, барлық табыслардын артында мийнет жатқанындай, ол өз үстінде тынымсыз иследи, изленди хәм шынығыуларды күшейтти.

Шынығыу залына үйимиз жақын болғанлықтан хәр күни танда паркти айланып жууырып, соң залға барып шугылланар едим. Себеби, мен қатарымдағы қызларға жетип алуым керек еди. Қарауылға отиниш етип, залды ашып беріуин айтмаман. Сойтип жүрип оқыуға, кеш қалатуғын едим, -деп еслейди ол балалық жылларын. — Хәр күни оқыудан кешигтип баратуғын мени бир күни класс басшым мектеп директорының алдына алып барды. Сол уақытта мен шынығыуларға барып, сабақтан кешигип жүргенлигимди айттым. Директор мени тындап турды да, бул қызға хәр күни он минут оқыудан кеш келиуине рұқсат деди.

Хәр күни танда ерте турып, шынығыуларға кетип қалатуғын генже қызының көркем гимнастикаға қатнасып жүргенлигинен анасы да бир айдан соң хабарлар болады. Ол соған шөкем аяпасына ойлашып жүреді.

Солай етип ол тынымсыз шынығыулар нәтижесинде өзинен бурын қатнап атырған қызлардың ерискен жетискенликерине 4-5 ай ишинде жетип алады. Бир жылға жетпегі-ақ, ишки жарысларға, 3-класнан баслап үлкен жарысларға қатнасып баслайды хәм дәслеп онлық, соң беслик хәм 6-класында күшли үшликтин құрамына киреди. Ол бұрынғы аўқам уақтындағы Россияның көплеген уәлаятларында көркем гимнастика бойынша өткерилген көплеген чемпионатларда, кубок жарысларында алдыңғы орынларды ийелейди. Атап айтқанда, 1990-жылы июнь айында Запорожье қаласында көркем гимнастика бойынша өткерилген пүткил аўқамлық турнирде биринши, 1989-жылы 31-июль — 2-август аралығында Украинада өткерилген Крым уәлаятының бириншилтигинде екінши, сондай-ақ, 1989-жылы Түркияның Стамбул қаласында өткерилген жәхән чемпионатында екінши орынларды ийелейди. Оның ерискен табыслары талай ғана. Сондай-ақ, 1986, 1987, 1988, 1989-жылларда өткерилген Өзбекстан кубок ойынларында алдыңғы орынларды ийелейуі мисар болды. Ол жарысларда Өзбекстан сайланды командасы құрамында жеке хәм командалық программаларда да қатнасты.

Нигора 1992-жылы Ташкент экономика университетине оқыуға киреди. 1999-2004-жыллары ол ушын спортта үзілис болған жыллар болды. Экономика тарауында жұмыс ислеп жүрген қызға Россия мәмлекетинен тренерлик жұмыс ушын усыныс келип түседі. 2004-жылдан 2006-жылға шөкем ол Россияда шәртіама тийкарында спорт мектепте көркем гимнастика бойынша тренер болып жұмыс ислеп, ол жерде спортшылардың жақсы нәтижелерге ерисиуине себепши болады. 2006-жылы пайтахтымыз Нөкис қаласында спорт дөгеректин жәмлеген жаңа манеж қурып питкерилип, пайдалануға тапсырылды. Манеждегі көркем гимнастика дөгерегине тәжірийбели тренер зәур еди. Соңғы уақытлары республикамызда бул спорт турин раўажландыруу мәселеси басшылар тәрәпинен ойласылғанда тренерлик Нигораның кандидатурасы бир аўыздан қоллап-қуўатланады хәм оны жұмысқа шақырады. Кишкенелигинен бәрқулла қоллап-қуўатлап, спортта қәуендерлик жұмыслары менен көпле-

ген жәрдем берип киятырған анасы менен ойласқанда, ол қызына дурыс жол көрсетеди хәм азғана айлық, жаратылған шараятлар оншелли айтарлықтай болмаса да Нигора манежде тренер-оқытыушы болып жұмысты баслайды.

Манеж тазадан қурылғаны менен көркем гимнастика ушын айтарлықтай жетерли шараятлар жоқ еди. Лекин, бар имканиятты иске салып, оқыушы қызларды жыйнау ушын мектептерге дағазалар бердим. Сол уақытта көркем гимнастика жүдә зәур екен. Ата-аналар кишкене қызларын алып келе баслады. Бир хәптенің ишинде 120 қыз жыйналды. Солай етип жұмысты басладық, -дейди Н.Палванова.

Мине, соннан баслап Нигора республикамызда көркем гимнастика бойынша тәжірийбели хәм халықаралық тренер сыпатында жасларымыздың республикалық хәм халықаралық жарыс-

стан кубогинде екінши, 2023-жылы Россия мәмлекетиниң Екатеринбург қаласында өткерилген жәхән универсиадасында үшінши орынларды ийелеген болса, Ш.Урақбаева Наманган уәлаятында өткерилген Өзбекстан чемпионатында екінши, 2022-жылы Россияның Красноярск хәм Ульяновск қаласында өткерилген жарысларда екінши хәм үшінши орынларды ийелейди. Оның шәкіртлеринен командалық ойындар бойынша 2014-жылы 6 оқыушы-спортшы Өзбекстан Республикасы чемпионы, 2019-жылы жеке бағдарлама бойынша бир спортшы Өзбекстан Республикасы чемпионаты жеңімпазы, 6 спортшы спорт шебери, 8 спортшы спорт шеберлигине талабанларды таярлап келмекте.

Көркем гимнастика қызларымызды гөззаллыққа, шаққанлыққа тәрбиялап, шугылланыушылардың қәдир-қәметин тик услап, денсаулықтарының

жақсы болуына тийкар жаратады. Бул спортқа қатнаған уақытта ең дәслеп аўқатлануыға итибар қаратуы керек. Заманайы хәм миллий музыханы үйлестірип, хореографияның гөззал элементтерин жәмлестірип, миллий колоритти күшейтип, топ, халқа, лентаны айландырганда шаққанлықты биринши орынға қойып, шырайлы етип атқаруы арқалы тамаша әйидин, төрешилердин итибарын тартиуы ләзым. Бұны хәр шынығыу уақтында қызларға түсіндиремен. Күш ли де н күшли шығады. Соның ушын сәл бослау хәм итибарсызлық пенен имканиятты қолдан берип қойуы мүмкин, -дейди ол.

Излениуден шаршамайтуғын тренер 2022-жылы Өзбекстан дене тәрбия хәм спорт университети Нөкис филиалын тамамлап, бакалавр дипломын алады.

Нигора Палванованың излениушеңлиги, жас әуладты тәрбиялауда хәм елимизде спортты раўажландыруға болған тынымсыз мийнетлері мүнәсип бахаланып, 2007-жылы «Өзбекстан спорт шебери», 2001-жылы «Өзбекстан Республикасы халық билімлендируу ағасы», көкирек нышаны, 2021-жылы «Соглом турмуш» ордени, 2024-жылы «Қарақалпақстан Республикасына хызмет көрсеткен спорт устазы» хұрметли атағы менен сыйлықланады.

Жана 2025-жыл қарсаңында «Жыл хаялы» миллий таңлауында ол гран-при сыйлығына ийлаық деп табылды хәм Президент саўғасы — автомобиль менен сыйлықланды.

Хүкіметимиз тәрәпинен мийнетлериниң мүнәсип баҳаланғанлығы мени және де келешекке қарай жигерлендирмекте. Алдағы уақытларда қызларымызды халықаралық жарысларда алдыңғы орынларды ийелейуіге хәм сайланды команда құрамына таярлауда таярық жұмысларымызды және де күшейтйуге хәрәкет етемен, -дейди ол қуанышлы түрде.

Шашларын төбесине түйип, шырайлы формаларды кийип алып, шынығыу залында тренердин айтқанларын орындап, музыка астында таярланып атырған кишкене қызлар кимнің болса да итибарын тартады. Оларға өзиниң шырайлы хәрәкетлері менен түсіндирип баратуғын Нигора хәр қашан да өзинде шаршаған кейипатты сезинген емес.

Бұлар менен қызларын, - дейди ол. — Хәзир жүзден аслам қызым бар. Құда қалесе, еле олардың арасынан халықаралық жарыстар менен олимпиада чемпионлары жетилисип шығады...

Оның менен сәубетлесип, залдан узақлазар екенмен, буннан 43 жыл бурын оны өзине шәкірт етип алған тренери Янер Юлия Григорьевнаның ғайбарлығын онда көргендей болдым. Демек, күшли тренерден күшли тренер жетилисип шықты. Биз исенемиз, Нигора еле өзиндей талай спортшыларды, күшли тренерлерди жетилистирип шығарады.

Гүлнора ТҮРДЫБЕКОВА, Қарақалпақстан хабар агентлиги.

ГӨЗЗАЛЛЫҚ, ШАҚҚАНЛЫҚ, ШЕБЕРЛИК МАЛИКАСЫ

(ОЧЕРК)



ларда нәтижелі қатнасыуында хәм көркем гимнастика спорт туриниң абырайын арттыруда мүнәсип үлес қосып келмекте. 2018-жылдың август айында пайтахтымызда ашылған Олимпия хәм миллий спорт түрлері бойынша Нөкис жоқары спорт шеберлиги мектебинде көркем гимнастика бойынша тренер-оқытыушы болып ислеп келмекте. Оның таярлаған шәкіртлері Өзбекстан көлеминде хәм халықаралық жарысларда қатнасып, жақсы нәтижелерди қолға киргизбекте. Атап айтқанда, шәкіртлеринен Шахзада Ибрагимова 2019-жылы Нөкис қаласында Өзбекстан кубогинде, 2019-жылы Ташкент қаласында Өзбекстан Республикасы чемпионатында, 2020-жылы Самарқанд уәлаятында өткерилген Өзбекстан Республикасы кубогинде, 2020, 2021-жыллары Наманган уәлаятында өткерилген Өзбекстан Республикасы чемпионатында биринши, 2022-жылы Ташкент қаласында өткерилген жәхән кубогинде биринши хәм екінши орынларды, 2022-жылы Таиланд мәмлекетинде өткерилген Азия чемпионатында биринши, 2022-жыл Түркия мәмлекетинин Кония қаласында өткерилген Ислам тилекеслик ойындарында биринши, 2023-жылы Ташкент қаласында өткерилген жәхән кубогинде биринши хәм екінши, 2023-жылы Россияның Екатеринбург қаласында өткерилген жәхән универсиада ойындарында үшінши, 2023-жылы Филиппин мәмлекетинде өткерилген Азия чемпионатында биринши, 2024-жылы Германия мәмлекетиниң Фөхба-Шмилен қаласында өткерилген халықаралық турнирде үшінши, 2024-жыл Францияда өткерилген гран-при турнирде үшінши орынларды ийелейуі еристи. Сондай-ақ, ол 2024-жыл 26-28-апрель күнлері Ташкент қаласында өткерилген жәхән кубогинде биринши, 2024-жыл 2-4-май күнлері Ташкент қаласында өткерилген Азия чемпионатында биринши орынды ийелей, 2024-жылы Париж қаласында болып өтетугын XXXIII жазғы олимпиадаға қатнасыуы ушын жолдаманы қолға киргизди. 2024-жылы 22-26-июнь күнлері Египет пайтахты Каир қаласында өткерилген Египет кубогинде биринши орынды ийелейди. 2024-жылы Францияның Париж қаласында болып өткен XXXIII жазғы олимпиада ойындарына қатнасты.

Буннан тысқары шәкіртлеринин және бири Л.Ибадуллаева 2022-жылы Самарқанд қаласында өткерилген Өзбек-

СЕМИНАР ШӨЛКЕМ БАСШЫЛАРЫНЫҢ ТҮСИНИКЛЕРІ КЕҢЕЙДИ

Нөкис қаласындағы «Досдық үйі»нде Өзбекстан мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлері миллий Ассоциациясы Қарақалпақстан Республикасы аймақлық бөлими басмасы менен республика Әдиллик министрлиги, Статистика хәм Салық басқармалары менен бир-дигикте «Электрон есабатларды тапсырууда мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердин хабардарлығын арттыру жоллары» атамасында семинар-тренинг болып өтті.

Илажа республикамызда жұмыс ислеп атырған мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердин басшылары хәм ғалаба хабар қуралларының уәкиллері қатнасты.

Семинар-тренингти Өзбекстан мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлері миллий Ассоциациясы Қарақалпақстан Республикасы аймақлық бөлиминин баслығы Қуўат Каримхожаев басқарып барды.

Онда Қарақалпақстан Республикасы Әдиллик министрлигиниң сектор баслығы Абулбакир Отарбаев, Статистика басқармасы қәнигеси Наурызбек Балтабаевлар мәмлекетимизде элек-



трон есабатларды тапсыруу тәртіптері хәм мүддеттері хәққында илаж қатнасыушыларына кең түрде түсиниклер берди.

Соның менен бирге, есабатларды өз мүддетинде тапсырмау тийисли тәртіпте жәриймалардын салынуына себеп болатуғынлығы қәнигелер тәр-

пинен атап өтиildi.

Семинарда қатнасыушылар тәрәпинен қәнигелерге сораўлар берилип, оларға жуўап алды.

Әдилбай ОРАЗОВ, Қарақалпақстан хабар агентлиги шолыушысы.



МЕДИЦИНАДАҒЫ ЖЕТИСКЕНЛИК

БҮЙРЕК КӨШИРІҮ ОПЕРАЦИЯСЫ ӨТКЕРИЛДІ



Қонырат районлық медицина бірлесесинде биринши мәрте «Бүйрек көширип өткеріу» операциясы әмелге асырылды.

Шымбай районында жасаушы, пұқара Гүлзархан Караматдинова бир неше жыллардан берли «Дауамлы гломерулонефрит аралас формасы.

Бүйрек жетиспәушилиги режели гемодиализ» кеселлиги менен науқасланып, тұрақлы емленип киятырған еди.

Науқастың доноры, анасы Света Турсева өз қәлеуі менен бир бүйрегін қызына беретугын болды.

«Бүйрек көширип өткеріу» операциясы ушын бул еки пұқара, академик В.Вахидов атындағы республикалық қәнигелестірилген илимий хирургия орайында операция ушын барлық медициналық тексеріулерден өткерилген хәм операция ушын жуу-мақ берилген.

Операцияны жергиликли хәм Ташкент қаласынан келген хирург тәжірийбели шыпакерлер әмелге асырып, нәтижесинде жуу-мақланды. Хәзирги уақытта еки пұқараның да денсаулығы жақсы.

Қарақалпақстан хабар агентлиги.

СПОРТ «НАСАФ» ЖАҢА ДӘРҰАЗАМАН МЕНЕН КЕЛИСИМГЕ ЕРИСТИ



Футбол бойынша Өзбекстан чемпионы «Насаф» жаңа мәусим алдынан өз құрамын легионерлер менен күшейтйуі режелестирмекте.

Атап айтқанда, клуб басшылары украиналы легионер дәрұазаман Олександр Воробей менен келисімге ерискен. Жақын күнлер ишинде дәрұазаман Қаршыға жетип келеди. 1.90 см бойға ийе Воробей өткен жылы Грузия чемпионатында жақсы ойындар көрсетип, жылдың символикалық сайланды командасы құрамынан орын алған еди.

Атап айтқанда, ол өткен мәусимде «Гагра» командасы құрамында 34 ойында майданға түсип, өз дәрұазасынан 44 гол өткерип жиберген. 12 ушырасыуда бирде-бир гол ұрғызбаған.

Әлбетте, Олександр Воробей «Насаф»-тың тийкаргы дәрұазаманы Абдувоҳид Неъматовқа жаңа бәсекилес болады, деп ойлаймыз.

Әдилбай ОРАЗОВ, Қарақалпақстан хабар агентлиги шолыушысы.

Қуўат ЕСЕМУРАТОВ



Мийнет нураныйы, тәжірийбели қәниге бурынғы «Еркин Қарақалпақстан» хәм «Вести Каракалпақстана» газеталары Бас редакторы орынбасары Қуўат Есемуратов 75 жасында қайтыс болды. Қ. Есемуратов 1950-жылы 8-октябрь күни Нөкис қаласында тууылды. Ол пайтахтымыздағы

бурынғы А. Пушкин атындағы орта мектепти питкергеннен соң Қарақалпақ мәмлекетлик педагогикалық институтының рус тили хәм әдебияты факультетин табысды тамамлап, өзиниң дәслепки мийнет жолын 1975-жылы «Қарақалпақстан» баспасында үлкен редактор болып жұмыс исләуден баслайды. Буннан соң да усы жерде бас редактор орынбасары, Қарақалпақстан Республикасы Жоқарғы Кеңесинде шөлкемlestириу-қадағалау бөлиминде инструктор уәзийпасында хызмет етті. 1984-жылы және өзиниң қадирдан баспасына қайтып келип, «Қарақалпақстан» хәм «Билим» баспаларында бас редактор орынбасары, бас редактор, 1998-жылы Н. Дәуқараев атындағы тил хәм әдебиат институтында үлкен илимий хызметкер, дилмаш, ал, 2003-жылдан баслап хұрметли дем алысқа шығаман дегенше «Вести Каракалпақстана» газетасында дәслеп арнаулы хабаршы, жууаплы хаткер, соңынан Бас редактор орынбасары лауазымында жұмыс ислеп келди.

Қ.Есемуратов қай жерде, қандай лауазымда жұмыс ислемесин өзиниң шөлкемlestириушілик уқыбы, мийнет сүйитишлиги, талапшандығы менен көзге түсип, қәсиплеслері арасында үлкен абырайға еристи.

Оның ислеген мийнетлері хұкіметимиз тәрәпинен ылайықлы бахаланып, жоқары шөлкемлердин бир қатар «Хұрмет жарлық»лары менен сыйлықланды.

Хәқ кеуил, кишипейил, жанкүйер инсан Қуўат Есемуратов бизлердин ядымызда узақ сақланып қалады.

«Еркин Қарақалпақстан» — «Вести Каракалпақстана» газеталары бірлескен редакциясы мийнет жәмәәти.

«ЕРКИН ҚАРАҚАЛПАҚСТАН» — «ВЕСТИ КАРАКАЛПАКСТАНА»



Бас редактордың уәзийпасын уақытша атқарушы Құрбанбай БАЙИЯЗОВ

ШӨЛКЕМЛЕСТИРИҮШІЛЕР: Қарақалпақстан Республикасы Жоқарғы Кеңесі, Министрлер Кеңесі хәм редакцияның мийнет жәмәәти.

МӘКАН ЖАЙЫМЫЗ: 230100, Қарақалпақстан Республикасы, Нөкис қаласы, Ислам Кәримов көшесі, 109-жай

Газета А-2 форматында хәптесине 3 рет шығады. Газетаның көлемі 2 баспа табақ. Қарақалпақстан Республикасы Мәлимлемесі хәм ғалаба коммуникациялар басқармасында динимге алынғанлығы туралы 2007-жыл 7-февралда берилген гүвалық №01-001.

Бас редактор 222-88-54, Бас редактордың орынбасары 222-88-56, экономика хәм социаллық мәселелер редакциясы 222-88-52, аграр-экономикалық редакция, жәийетлик-сиясий редакция, хатлар хәм репортажлар редакциясы, реклама хәм дағазалар бөлими 222-85-22, бас есапшы 222-88-59.

Газетаның баслыуына «GOLDEN PRINT NUKUS» ЖШЖ, газетаны таркатуыға «Өзбекстан почтасы» АЖ Қарақалпақстан филиалы хәм «Матбұт таркатуы» ЖШЖ жууапкер.

Газета компьютерде терилди хәм офсет усылында басылды.

«Еркин Қарақалпақстан» газетасынан көширип басылған материалларға газетаның аты көрсетилиуі тийис.

Газета редакциясына келип түскен хатлар, қолжазбалар хәм сүүретлер рецензияланбайды хәм қайтарылмайды.

Авторлардан көлемі 5 беттен зыят (хәр бети 30 машинка қатары) материаллар қабылланбайды. Реклама хәм дағазалардың дурыслығына реклама беріуіши жууапкер.

ISSN 2181-5208

Нәубетшин редактор: С.ТҮРДЫБЕКОВА.

Нәубетшин: Г.САПАРОВА.

Тиражи 601 дана.

Буйыртыа №713

Индекси:

пұқаралар ушын: 2008.

кәрханалар ушын: 2009.

Басыуға рұқсат етилген уақыт 17.30.